

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

4.Bhar.27/2024/17.

A Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2024. szeptember 17. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t.

A rágalmazás vétsége miatt terhelt ellen indult büntetőügyben a magánvádló másodfellebbezését elbírálva a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2023. december 12. napján kihirdetett 20.Bf.6941/2023/19. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a hely4 szám alatti cím a terhelt lakcíme.

A harmadfokú eljárásban felmerült 17.000.- (tizenhétezer) forint bűnügyi költséget a magánvádló köteles az állam részére megfizetni.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: kerületi bíróság) a 2023. február 28. napján meghozott ügyszám1 számú ítéletében terhelt vádlottat rágalmazás vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt megrovásban részesítette. magánvádlól magánfél polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította. Emellett kötelezte a vádlottat, hogy a jogerős ítélet kézhezvételét követő 15 napon belül fizesse meg a magánvádló részére a 10.000.- Ft eljárási illeték megfizetésével felmerült költséget. Kötelezte továbbá a vádlottat 68.259.- Ft bűnügyi költség állam részére történő megfizetésére.

[2] Az elsőfokú ítélettel szemben a magánvádló súlyosításért, intézkedés helyett közérdekű munka büntetés kiszabása érdekében, míg a vádlott és védője felmentés céljából jelentett be fellebbezést.

[3] Az elsőfokú ügydöntő határozat ellen bejelentett fellebbezéseket elbíráló Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a 2023. december 12. napján kihirdetett 20.Bf.6941/2023/19. számú ítéletével a kerületi bíróság határozatát megváltoztatta, és a vádlottat a rágalmazás vétsége [Btk. 226. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól – büntethetőséget kizáró okból – felmentette. Mellőzte a vádlottat a magánvádló részére 10.000.- Ft illeték megfizetésére kötelező rendelkezést. Kötelezte a magánvádlót az elsőfokú eljárás során felmerült 72.549.- Ft, és a másodfokú eljárásban felmerült 14.400.- Ft bűnügyi költség megfizetésére, míg a magánvádló által megelőlegezett 166.991.- Ft bűnügyi költség tekintetében megállapította, hogy azt a magánvádló viseli.

[4] A másodfokú határozat ellen a magánvádló - a felmentő rendelkezést kifogásolva - a vádlott terhére, a vádlott bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

[5] A magánvádló jogi képviselője fellebbezésének írásbeli indokolásában rámutatott, hogy a büntetőeljárás alapját képező közlésekkel érintett téma nem minősül közügynek, míg az elkövetés helye, a you.tube csatorna nem tekinthető sem sajtóterméknek, sem médiaszolgáltatásnak, így a Btk. 226. § (3) bekezdése jelen ügyben nem alkalmazható.

[6] Másodlagosan, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 489. § (1) bekezdésére figyelemmel alkotmánybíróági eljárás kezdeményezésére tett ismételten indítványt, figyelemmel arra, hogy a Btk. 226. § (3) bekezdése és a Btk. 227. § (3) bekezdése az Alaptörvény II. cikkébe (emberi méltósághoz való jog), VI. cikkébe (jóhírnév védelme) és XV. cikkébe (megkülönböztetés tilalma), valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4. napján kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (Római Egyezmény) 8. cikkébe (magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog) és 14. cikkébe (megkülönböztetés tilalma) ütközik.

[7] A jogi képviselő álláspontja szerint a Btk. módosítás nem biztosítja sem az emberi méltóság sérthetlenségét (csak a nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadás esetére biztosít büntetőjogi védelmet), sem a jóhírnév védelmét, sem az ártatlanság védelmét. Szükségtelenül és aránytalanul biztosít indokolatlan és tisztességtelen megkülönböztetést a sajtótermék vagy médiaszolgáltatás útján megvalósított cselekmények elkövetői részére, a bűncselekményt egyéb módon (pl. szórólap, plakát, hangosbemondó, választási gyűlés, automata telefonhívás, Facebook video, blog, stb.) elkövetőkkel szemben.

[8] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezések elintézésére nyilvános ülést tűzött ki a Be. 620. § (1) bekezdése alapján.

[9] A magánvádló jogi képviselője a nyilvános ülésen megtartott felszólalásában az általa korábban leírtakkal egyezően foglalta össze az ügygel kapcsolatos álláspontját, emellett az eljárás indokolatlan elhúzódására is utalt.

[10] A védő a nyilvános ülésen előadott perbeszédében a másodfokú ítéletben kifejtettekkel értett egyet azzal, hogy a döntés a nemzetközi jogszabályokkal is harmonizál. Álláspontja

szerint védené egy közüggyel kapcsolatban nyilvánított véleményét, a cselekmény tehát nem társadalomra veszélyes, hiányzik a jogellenesség. A terhelt nyilatkozata a magánvádló emberi méltóságát, jóhírnevét, magán- és családi életét nem sértette. Mindezek alapján a másodfokú bíróság döntésének helybenhagyására tett indítványt.

[11] A magánvádló felszólalásában előadta, hogy a cég2 ügy időközben jogerősen lezárult, és a bíróság is kimondta, hogy az általa vezetett társaság nem követte el a vádiratban terhére rótt cselekményt. Álláspontja szerint a családját is kár érte, hiszen a terhelt még a munkahelyén is megjelent az aktivistákkal. Az utolsó cseppet az csatorna1-s műsor jelentette, ezután tett feljelentést az ügyben. Hangsúlyozta továbbá, hogy korábban sem volt, és jelenleg sem közszereplő.

[12] A terhelt az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában csatlakozott a védője által elmondottakhoz. Előadta, hogy ha bármivel megsértette vagy megbántotta a magánvádlót, ezúton is bocsánatot kér tőle. Álláspontja szerint azonban semmilyen bűncselekményt nem követett el, és a magánvádló jóhírnevét és becsületét sem sértette meg. A cég2 ügyben részben felmentő, részben elítélő határozat született. Egyértelműen közszereplők voltak a magánvádlóval, az ügynek pedig országos hírértéke volt. Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy az ítéltábla a másodfokú ítéletet hagyja helyben.

[13] A magánvádló fellebbezése nem alapos.

[14] A Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontja alapján a harmadfokú eljárás törvényes feltétele fennáll. A másodfokon eljáró törvényszék a kerületi bíróságéval ellentétes döntést hozott, amikor az elsőfokon elítélt vádlott felmentéséről határozott.

[15] A harmadfokú eljárásban az ítéltáblának a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai szerint felül kellett bírálnia a másodfokú ítéletnek a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, illetve azon rendelkezését, ill. részét, amelyet a kerületi bíróság ítéletének a sérelmezett döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett. A Be. 618. § (1) bekezdés b) pontja alapján továbbá az első- és másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül kell felülbírálni, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

[16] Az ítéltábla az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárás törvényességének vizsgálata során megállapította, hogy a kerületi bíróság és a törvényszék ítéletének a Be. 625. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését, továbbá a büntetőeljárásnak a Be. 607. § (1) bekezdése szerinti megszüntetését megalapozó ok nem áll fenn.

[17] Megállapítható az is, hogy az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárásban nem történt olyan, a Be. 608. § (1) bekezdés a-d) és f) pontjaiban írt abszolút eljárási szabálysértés sem, amely a Be. 625. § (2) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését és a törvényszék, illetve a kerületi bíróság új eljárásra utasítását indokolná. A másodfokú bíróság a súlyosítási tilalmat sem sértette meg, így ítélete hatályon kívül helyezésének, és új eljárásra utasításnak ezen okból sincs helye [Be. 625. § (2) bekezdés b) pont].

[18] A másodfokú bíróság főszabály szerint a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja [Be. 591. § (1) bekezdés].

[19] A Be. kivételesen engedi meg az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól való eltérést, mégpedig csakis abban az esetben, ha az ítélet megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le [Be. 591. § (1) bekezdés]. Az eltérő tényállás megállapításának alapvető feltétele tehát, hogy az első fokon meghozott ítélet tényállása nem megalapozott.

[20] A törvényszék a másodfokú eljárásban megállapította, hogy a tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja alapján kismértékben megalapozatlan, ezért a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontja alapján az elkövetés helyének megjelölésével kiegészítette a tényállást és az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a kiegészített tényállás alapján bírálta felül.

[21] A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[22] Ha a másodfokú bíróság ítélete megalapozatlan, és a helyes tényállás az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés, az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást kiegészíti, illetve helyesbíti, ill. a másodfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg, ha a vádlott felmentésének vagy részbeni felmentésének, vagy az eljárás megszüntetésének vagy részbeni megszüntetésének van helye [Be. 619. § (3) bekezdés].

[23] Jelen ügyben a kerületi bíróság által megállapított, és a törvényszék által kiegészített tényállás megalapozott, így azt az ítéltábla is irányadónak tekintette a másodfokú határozat felülbírlata során.

[24] A törvényszék a másodfokú eljárásban okszerűen helyezkedett arra az álláspontra, hogy az elsőfokú bíróság a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja szerinti indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett, melynek során részletesen és irathűen ismertette az ügy elbírálása szempontjából releváns bizonyítékok tartalmát, továbbá megfelelő magyarázatot adott arra is, hogy tényállása megállapítása során mely bizonyítékokat, mely indokok alapján fogadott el.

[25] Az első- és a másodfokú bíróság által a vádlott személyi körülményeire vonatkozóan tett megállapítások a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írtak szerint nem a tényállás részei.

[26] Az ítéltábla a másodfokú ítélet indokolásában szereplő személyi körülményekre vonatkozóan megállapított tényeket – a terheltnek a harmadfokú nyilvános ülésen tett

nyilatkozata, valamint az erkölcsi bizonyítvány adatai alapján – az alábbiak szerint pontosítja, ill. egészíti ki:

- egyéni vállalkozóként követeléskezeléssel és gazdasági tanácsadással foglalkozik, az ebből származó havi 100.000.-200.000.- Ft-os jövedelme, valamint az önkormányzati képviselőként kapott tiszteletdíjának 50 %-a is tartozásai rendezésére megy el (hivatali által kezdeményezett inkasszó);
- 1.500.000.- Ft büntetés-végrehajtási költség, emellett 800.000.- Ft gyermektartásdíj tartozása áll fenn, szabálysértési bírság tartozása rendezésre került;
- ajándék visszakövetelése iránt pert indított a Kecskeméti Törvényszéken (pertárgyérték: kb. 300.000.000.- Ft);
- a rágalmazás vétsége miatt folyamatban volt büntetőeljárásban a bűncselekmény elkövetési ideje: 2013. november 13.;
- közérdekű üzem működése megzavarásának büntette, hatóság félrevezetésének vétsége, becsületsértés vétsége és hamis vád büntette miatt több büntetőeljárás van ellene folyamatban.

[27] A másodfokú bíróság a kerületi bíróság ügydöntő határozatának felülbírálata eredményeként helytállóan állapította meg, hogy az elsőfokú bíróságnak a vádlott bűnösségére levont következtetése okszerű volt, valamint azt is, hogy az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a terhelt felmentését az elsőfokú ítélet kihirdetését követően bekövetkezett jogszabályváltozás indokolta.

[28] Mind az elsőfokon, mind a másodfokon eljáró bíróság részletesen foglalkozott az eljárás tárgyát képező bűncselekmény büntető anyagi jogi szabályozásával, a törvényi tényállási elemek értelmezésével és az ítélezési, valamint az alkotmánybírósági gyakorlattal is.

[29] A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a következetes bírói gyakorlat alapján a rágalmazás és a becsületsértés esetén a bűnösség megállapítását egy többszintű vizsgálatnak kell megelőznie.

[30] Elsőként a cselekmény tényállásszerűsége vizsgálendő, amelyet érintően a törvényszék helytállóan rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság színvonalas és meggyőző érveléssel vezette le a rágalmazás tényállási elemeinek megvalósulását. Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett azzal, hogy a magánvádló által sérelmezett kijelentések tényállításként minősülnek, az objektív értelmezés és a társadalomban kialakult általános felfogás alapján alkalmasak a becsület csorbítására, a terhelti közlések alapján a sértett személye egyértelműen beazonosítható volt, és a cselekmény elkövetésnek helyszínére (az cég1 stúdiója) figyelemmel a „*más előtti*”, egyben a nagy nyilvánosság előtti elkövetés is aggálytalanul megállapítható.

[31] Második körben a jogellenesség (társadalomra veszélyesség) vizsgálatának van helye. Ennek kapcsán a másodfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság nem elemezte, hogy van-e olyan körülmény, amely közvetve vagy közvetlenül a cselekmény jogellenességét kizárja, különösen azt nem, hogy a sérelmezett kijelentések a közügyek megvitatása körébe tartozó olyan közlésnek minősülnek-e, amelyek a véleménynyilvánítás szabadsága által nyújtott magasabb szintű oltalmat élvezik. A törvényszék ezen indokolási hiányosságot pótolva helytállóan mutatta be az irányadó alkotmánybírósági és bírói gyakorlatot, melynek során megfelelően világított rá arra is, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága és az emberi méltósághoz való jog összeütközésének feloldása kapcsán milyen szempontok az irányadóak. A törvényszék által ismertetett releváns határozatokon kívül a Btk.-hoz fűzött Nagykommentár (Wolters Kluwer jogtár) is rögzíti, hogy a fentiekkel összefüggésben először abban a kérdésben kell állást foglalni, hogy az elkövető közügyek megvitatásával kapcsolatban nyilatkozott-e (önmagában nem a sértett közszereplői minősége a döntő), második körben pedig azt kell eldönteni, hogy a nyilatkozat tényközlésnek, vagy értékítéletnek minősül. A közhatalmat gyakorló passzív alanyokra vonatkozó, ill. a közérdekű tényközlés esetén ugyanis mindig helye van a Btk. 229. § szerinti valóság bizonyításnak (BH2023.151., EBH2019.B.2.).

[32] A törvényszék helyesen mutatott rá a véleménynyilvánítás szabadsága alá tartozó közlések határaitra is, így arra, hogy a valótlan tények tudatos állítása, valamint az emberi státusz nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadása már nem élvez védelmet. A törvényszék ennek kapcsán helytállóan hivatkozott a Kúria EBH2018.B.19.számú eseti döntésére is, mely szerint a véleménynyilvánítás szabadsága nem korlátlan, így például nem élveznek védelmet a bűncselekmény elkövetésére utaló, valótlan tartalmú tényállítások.

[33] A törvényszék azt a körülményt is vizsgálta, hogy a magánvádló közszereplőnek tekinthető-e, vagy sem. Ennek kapcsán az ítéltábla megjegyzi, hogy annak állítása, hogy egy megnevezett, ill. egy közlésből felismerhető személy valamilyen bűncselekményt követett el, nem a szólásszabadság által védett vélemény kifejezése, hanem rágalmazást valósít meg, függetlenül attól, hogy az érintett közszereplő-e vagy sem, a sértett közszereplői mivolta elsősorban a valóság bizonyítása elrendelésével összefüggésben jut szerephez (BH2023.151). A valóság bizonyításával összefüggésben az ítéltábla megjegyzi, hogy arra - jellegéből adódóan - csak rágalmazás, azaz tényállítás esetén van lehetőség, becsületsértés, azaz becsület csorbítására alkalmas kifejezés használata esetén nem. (BH2020.196)

[34] Az Alkotmánybíróság a személyiségi jog megsértése tárgyában született 3145/2018. (V. 7.) AB határozatában rögzítette, miszerint már a korai gyakorlatukban hivatkoztak arra, hogy a közszereplők köre szélesebb a közhatalmat gyakorló személyek és a közszereplő politikusok körénél, azonban nem alakult ki annak egyértelmű szempontrendszer, amely a közszereplői minőség megállapításának támpontjául szolgálna. A megváltozott társadalmi viszonyok, különösen a telekommunikáció terjedése révén a közszereplői kör szélesedése figyelhető meg. Ennek a tendenciának az eredményeként olyan személyeknek is lehetősége nyílik egy-egy közéleti vita alakítójává válni, akik korábban nem tartoztak a közszereplők fogalmi körébe (l. pl. médiaszereplők). Ezek a személyek az ún. kivételes közszereplők. Az Alkotmánybíróság erre figyelemmel hangsúlyozta, hogy a közszereplői minőség mindig egyedi mérlegelés kérdése. A közszereplői kör szélesedésével áll összhangban, hogy például a gazdasági élet kiemelkedő szereplői vagyoni helyzetüknél, a gazdasági folyamatokban való aktív részvételüknél fogva ezen tevékenységük körében közszereplőnek minősülnek [BH2024.36. (Pfv.IV.20.421/2023/4.)]. Emellett a közhatalom gyakorlásában résztvevő olyan

közhivatalnokok, köztisztviselők, akik a politikától általában semlegesek, de döntéseik különböző személycsoportok életviszonyait kisebb-nagyobb körben alakítják (pl. a központi vagy decentralizált hivatalok vezetői, a gyámügyi ügyintézők, a rendőrségi alkalmazottak), ill. a bírósági határozat alapjául szolgáló konkrét ügyben a közhatalmi tevékenységet végző javítóintézet vezetője – az általuk intézett közügy tekintetében - közszereplőnek minősülnek [BH2023.152. (Bfv.1803/2022/8.)].

[35] Jelen ügyben egyetértett az ítéltábla a törvényszék érvelésével abban a körben, hogy a magánvádló sem személyl sofőrjeként, sem az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság, a cég7 egyik szervezeti egységének (Repülőtér Üzletág) vezetőjeként nem minősül közszereplőnek. Nem merült fel továbbá olyan adat sem, amely a kivételes közszereplői státuszát megalapozná.

[36] Ellenben a törvényszék az általa hivatkozott alkotmánybírósági határozatokban rögzített szempontokat figyelembe véve helytállóan állapította meg, hogy a terhelti közlés – figyelembe véve többek között a vélemény tárgyát, ill. az ügyet, amellyel összefüggésben elhangzott, a kijelentés tartalmát és a közlés aktualitását – közügyekben való megszólalásnak tekinthető, így a közügyek szabad megvitatásával áll összefüggésben. Ezt a cég2 Zrt.-t érintő büntetőeljárás kapcsán nemcsak a cég2 Zrt. gazdasági szerepe (milliárdos nagyságrendű forgalmat bonyolító társaság), hanem a társasággal szemben elrendelt felszámolási eljárás során bejelentett rendkívül nagyszámú hitelezői igény, valamint az eljárás alapjául szolgáló feljelentésben megfogalmazott politikai érintettség is megalapozza.

[37] A büntetőüggyel összefüggésben azonban az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy magánvádlól magánvádló a bíróság4on indult büntetőeljárásban (a üzeml Kft. vezetéséből eredő érintettsége folytán) tanúként került kihallgatásra, míg a terhelt által a magánvádló ellen tett dátum2-ai feljelentés, már a jelen ügy tárgyát képező hírműsort követően született, és egyébként is elutasításra került (a határozat ügyszáma helyesen: 61003/17/2019.bü.).

[38] A törvényszék helytállóan hivatkozott az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozatára, mely szerint a vélemény szabadság fókuszában elsősorban maguk a közügyek, nem a közszereplők állnak, és a közügyekre vonatkozó szólások tartoznak fokozott védelem alá. Az Alkotmánybíróság a 3145/2018. (V. 7.) AB határozatában ugyancsak hangsúlyozta, hogy a nyilvános közlés minősítése során jellemzően nem a vélemény nyilvánítással érintettek személyéből kell kiindulni, hanem azt kell vizsgálni, hogy a közlés közügyek, közéleti kérdések vitatására vonatkozik-e. Az Alkotmánybíróság továbbá rámutatott, hogy a közéleti kérdések köre szélesebb a politikai szólásnál, illetve a közhatalmat gyakorló személyek tevékenységének bírálatánál. Ennek megfelelően a közéleti vita nemcsak az állami és az önkormányzati, a közhatalmi intézményrendszer működésének egészét fogja át, hanem felöleli az üzleti élet társadalmi felelősségvállalásának és az üzleti élet világában egyre sokasodó számban jelentkező közéleti kérdéseket (pl. környezetvédelmi, energiahatékonysági, munka-, és közlekedésbiztonsági kérdések) is. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta továbbá, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága is rámutatott arra ítéleteiben, hogy a vélemény nyilvánítás szabadsága nemcsak a politikai jellegű vitákra vonatkozik, hanem a társadalmat érintő egyéb kérdések megvitatásának szabadságára is.

[39] A közügyek vizsgálatának elsődlegességével áll összhangban, hogy közszereplő esetében sem megengedett a tisztán magánéleti, a közszereplés megítélésével közvetett kapcsolatban sem lévő tények (felvételek) engedély nélküli nyilvános közlése, mivel az a magánélethez való jogot sérti (BH2023.151.). Olyan fényképek és cikk megjelentetése, amelynek kizárólagos célja egy közismert személy magánélete nyilvánosságra hozatalával a puszta kíváncsiság, pletykaéhség kielégítése, nem tekinthető olyan tartalomnak, amely közérdekű társadalmi vitához járul hozzá (BH2024.50.).

[40] A fentiekre is figyelemmel a törvényszék helyesen jutott arra a következtetésre, hogy mivel a jelen ügy tárgyát képező tényállítás tartalmilag bűncselekmény elkövetésével vádolja a magánvádlót, a cselekmény nem nélkülözi a jogellenességet, ezért következő lépésként a valóság bizonyítása elrendelése feltételei vizsgálatának lenne helye.

[41] A törvényszék azonban helytállóan mutatott rá arra is, hogy ezt megelőzően kell vizsgálni a Btk. 226. § (3) bekezdésében szabályozott új büntethetőséget kizáró okot, hiszen annak megvalósulása, a valóság bizonyításának elrendelését szükségtelenné teszi. Megjegyzést érdemel, hogy a törvényszék annak rögzítésekor sem tévedett, hogy a valóság bizonyításának eredményessége is büntethetőséget kizáró ok a Btk. 15. § h) pontja, valamint a Btk. 229. § (1) bekezdése alapján, értelemszerűen azonban a Btk. 226. § (3) bekezdésének vizsgálata az elsődleges, hiszen, ha az ott írt feltételek megvalósulnak, akkor már nem bír relevanciával, hogy a sérelmezett tényállítás valós vagy valótlan.

[42] A Btk. 226. § (3) bekezdésében rögzített tényállási elemek vizsgálata kapcsán a törvényszék helyesen mutatott rá arra, hogy a „közügyek szabad megvitatása” körében való elkövetés tartalmilag megegyezik a jogellenesség vizsgálatánál leírt szempontokkal, melynek lényege, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülésére figyelemmel a közügyekben való megszólalás erősebb védelmet élvez más közlésekhez képest. Lényegesnek tartja az ítéltábla kiemelni, hogy e büntethetőséget kizáró ok nem szabja feltételül a közléssel érintett személy közszereplői minőségét, ez pedig összhangban van a korábban kifejtettekkel, mely szerint alapvetően a közlés tárgyának és nem a közléssel érintettek személyi minőségének van jelentősége. Az ítéltábla a tekintetben is osztotta a törvényszék álláspontját, hogy e kritérium nem jelenti azt, hogy a sérelmezett kijelentések elhangzásakor a sértettnek is jelen kellene lennie.

[43] Az elkövetés helyére tekintettel aggálytalanul megállapítható volt a médiaszolgáltatás útján való elkövetés is. A magánvádló jogi képviselőjének azon érvelésével kapcsolatban, hogy a kifogásolt műsort az elsőfokú eljárásban a you.tube közösségi csatornán nézték meg, amely nem minősül sem sajtóterméknek, sem médiaszolgáltatásnak, így az új büntethetőséget kizáró ok jelen ügyben nem alkalmazható, az ítéltábla megjegyzi, hogy a magánvádló – jogi képviselője útján – kifejezetten terhelt terhelt és az cégl ellen tett feljelentést az csatorna1 műsor1 dátum5-ai hírműsorában elhangzott sértő kijelentésekkel kapcsolatban, és a bíróság illetékességét is az elkövetés helyére, az cégl 1149 Budapest, Angol u. 65-69. szám alatti székhelyére (stúdió) alapította. Mivel jelen ügyben a magánvád tárgyát a magánvádló 2018. december 6-ai feljelentése képezte, így a jogi képviselő fenti kifogása nem foghatott helyt.

[44] A korábban írtak szerint az elsőfokú és a másodfokú bíróság is helyesen állapította meg, hogy a tényállásban írt kijelentések alkalmasak a becsület csorbítására. E tényállási

elemmel összefüggésben a Btk. 226. § (3) bekezdés szerinti új büntethetőséget kizáró ok harmadik feltétele, hogy a cselekmény nem irányulhat a sértett emberi méltóságának a nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadására.

[45] A Btk. 226. §-t érintő jogszabálmódosítást megelőzően már kialakult bírósági joggyakorlat és alkotmánybírósági gyakorlat alapján a véleménynyilvánítás szabadsága nem oltalmazza azokat a közléseket, amelyeknek célja önmagában a másik bántása, megalázása, vagy a közügyekkel össze nem függő öncélú támadása, megsértése. Ekként nem illeti meg védelem az olyan kifejezéseket, amelyek az emberi méltóság korlátozhatatlan magját sértik, így az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsmérésében öltenek testet. Nem a közéleti véleménynyilvánítás szabadságával él ugyanis, aki a másik személy emberi mivoltában való megalázásának érdekében használ súlyosan bántó vagy sértő kifejezéseket [BH2020.196., BH2021.249., 7/2014. (III. 7.) AB határozat, 13/2014. (IV. 18.) AB határozat].

[46] Figyelemmel arra, hogy a „*közügyek szabad megvitatása*” kifejezéshez hasonlóan a joggyakorlat által már kidolgozott és alkalmazott kifejezés („*az emberi méltóság nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadása*”) jelenik meg a Btk. 226. § (3) bekezdésében is, e feltétel értékeléséhez is felhasználható a már kialakult jogalkalmazói gyakorlat. A jelen ügy tárgyát képező tényállítások kapcsán pedig aggálytalanul megállapítható, hogy e kritériumnak megfelelő tényállítás a magánvádlo kapcsán nem hangzott el.

[47] Mindezekre figyelemmel okszerűen jutott arra a következtetésre a másodfokú bíróság, hogy a Btk. 2. § (2) bekezdésére figyelemmel a cselekmény elbírálásakor hatályos büntető törvény alkalmazásának van helye, és a Btk. 226. § (3) bekezdésében megfogalmazott új büntethetőséget kizáró ok alapján a terhelt felmentése indokolt.

[48] A törvényszék helyes döntést hozott a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasításáról, valamint az eljárás folyamán felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

[49] Az ítéltábla osztotta a másodfokú bíróság álláspontját az cégl-vel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedések kapcsán is, azzal a megjegyzéssel, hogy a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (Jszbt.) 3. § (2) bekezdése értelmében a törvényben meghatározott feltételek mellett és esetekben (pl. az eljárás megszüntetésének, ill. a terhelt felmentésének egyes eseteiben) a szándékos bűncselekmény elkövetése megállapításának hiányában is alkalmazhatóak a 3. § (1) bekezdésében felsorolt intézkedések. Nem tévedett azonban a törvényszék akkor, amikor megállapította, hogy jelen ügyben intézkedés alkalmazásának nem volt helye.

[50] Az ítéltábla egyetértett a törvényszék által kifejtett érveléssel az Alkotmánybíróság megkeresése kapcsán is. A Btk. módosításáról szóló 2023. évi XXX. törvény végső előterjesztői indokolása tartalmazza, hogy a Btk. 226. § (3) bekezdésében és a 227. § (3) bekezdésében rögzített új szabályokkal kapcsolatos dekriminalizáció a közügyek szabadabb megvitatásának biztosítása érdekében történt. Az emberi méltóság korlátozhatatlan magja továbbra is sérthetetlen, azonban az emberi méltóság nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadásával nem járó, de a becsület csorbítására egyébként alkalmas közlések tekintetében a jogalkotó elegendőnek találta a polgári jogi (sajtóhelyreigazítási, személyiségi jogi per), ill. a közigazgatási szankcionálás fenntartását.

[51] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla – a Be. 620. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen – a fellebbezéssel támadott másodfokú ítéletet a Be. 623. §-a értelmében helybenhagyta azzal, hogy a terhelt személyi adatai körében a lakcímet pontosította. [Be. 604. § (3) bekezdés c) pont]

[52] A Be. 782. § (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a magánvádlót a harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

[53] A harmadfokon eljáró ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét – a Be. 617. §-ra is tekintettel – a Be. 12. § (1)-(3) bekezdései, a Be. 579. § (1) bekezdése, valamint a Be. 615. § (1) bekezdése zárják ki, a rendes jogorvoslati rendszer ugyanis kétfokú, az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés általános jellegű, a másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésnek kivételesen, a Be. 615. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt esetekben van helye, míg a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata a Be. 456. § (1) bekezdésében foglaltak miatt is már csak rendkívüli jogorvoslattal támadható.

Budapest, 2024. szeptember 17.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k. a tanács elnöke, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Németh Nándor s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2023. december 12. napján kihirdetett 20.Bf.6941/2023/19. számú ítélete – a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.27/2024/17. számú határozata folytán – 2024. szeptember 17. napján jogerős.

Budapest, 2024. szeptember 17.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

a tanács elnöke